

УДК 378.1:339.924

Сікорська І.М.

кандидат наук державного управління,
доцент кафедри Культурології,
завідувач Центру Міжнародної Освіти
Маріупольський Державний Університет

МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ МАРІУПОЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

Незважаючи на складні обставини воєнного стану організація та розвиток міжнародного співробітництва залишається одним із головних напрямків стратегічного плану розвитку Маріупольського державного університету (МДУ) з метою сприяння інтернаціоналізації навчального процесу та інтеграції університету до єдиного європейського простору вищої освіти.

Міжнародне співробітництво МДУ здійснюється відповідно до Закону України «Про вищу освіту» 2014 р., Наказів та відповідних положень Міністерства освіти і науки України, Стратегічного плану розвитку МДУ на 2021-2025 рр., а також згідно з наказами керівництва університету.

По-перше необхідно зауважити, що від часу підписання Болонської Декларації роль міжнародного співробітництва закладів вищої освіти України зростає в міру їх багатопланової і активної участі в різних формах міжнародних науково-освітніх зв'язків і залежно від державної підтримки у вигляді законодавчих і нормативних ініціатив, а також фінансових інвестицій.

Міжнародна діяльність МДУ охоплює наступні ключові напрямки:

- сприяння інтернаціоналізації освітнього процесу та науково-дослідницької діяльності;
- інтеграція діяльності університету до Європейського простору вищої освіти в рамках загальної стратегії розвитку вищої освіти України;
- підвищення якості освітньої та наукової діяльності завдяки процесу інтернаціоналізації;
- підвищення рівня кваліфікації науково-педагогічного персоналу університету завдяки імплементації міжнародних програм та проєктів.

Сьогодні МДУ плідно співпрацює з багатьма провідними університетами та освітніми організаціями Литви, Польщі, Італії, Німеччини, США, Чехії, Естонії та інших країн.

Одним із основних інструментів інтернаціоналізації вищої освіти залишається міжнародна мобільність. Кожного семестру студенти та викладачі МДУ беруть участь в академічній мобільності в європейських університетах-партнерах. Серед них: Університет Вітовта Великого (Каунас, Литва), Остравський Університет (Острава, Чехія), Сілезький університет (Катовіце, Польща), Університет Мессіни (Мессіна, Італія), Відкритий Університет Кіпру.

Варто зауважити, що академічну мобільність у сфері міжнародного співробітництва вищої школи не можна звести до конкретних дій, технологій або механізмів, пов'язаних із системою обміну вченими, викладачами і студентами навчальних закладів різних країн. Це складний і багатоплановий процес інтелектуального руху, обміну науковим і культурним потенціалом, ресурсами, технологіями навчання. Міжнародна академічна мобільність розглядається також

як необхідна умова ефективного розвитку освіти і науки, невід’ємна і вагома частина діяльності університетів.

Сьогодні керівництво університету розглядає розвиток міжнародного співробітництва як один із головних стратегічних напрямів модернізації освітнього процесу та дослідницької діяльності. Одним із структурних підрозділів МДУ є Центр Міжнародної Освіти(ЦМО), який було створено з метою запровадження координації міжнародної діяльності закладів вищої освіти.

Ключовою діяльністю ЦМО є підвищення рівня інтернаціоналізації навчального процесу, сприяння кращій адаптації університету вимогам європейського простору вищої освіти, а також підвищення рівня підготовки висококваліфікованих фахівців, конкурентоспроможних на міжнародному ринку праці.

Задачі ЦМО:

- активізація міжнародної діяльності університету та розширення партнерських зв’язків із закордонними освітніми установами;
- забезпечення цілісного та системного підходу до управління процесом інтернаціоналізації діяльності МДУ;
- збільшення кількості іноземних студентів і покращення їхньої навчальної підготовки;
- впровадження варіативних та інноваційних форм міжнародної освіти у процес надання якісних освітніх послуг;
- залучення позабюджетних коштів вітчизняних і закордонних фондів, а також освітніх організацій для покращення та поширення наукової та освітньої діяльності університету;
- сприяння збільшенню міжнародної академічної мобільності викладачів і студентів;
- посилення мовної підготовки та міжкультурної компетентності викладачів та студентів університету.

Сам факт створення такого Центру можна розцінювати як позитивний, оскільки він сприяє загальній політиці здійснення міжнародних зв’язків у галузі освіти і науки університету. Мета і завдання його діяльності цілком відповідають сучасним уявленням про роль міжнародного співробітництва вітчизняної вищої школи в умовах її інтеграції до світової освітньої спільноти.

Маріупольський державний університет представляє українську академічну спільноту в одній з найповажніших академічних спільнот Європи – Європейській Асоціації Університетів (European University Association, <https://eua.eu>). Розвиток співпраці з міжнародними організаціями та програмами – ще один важливий напрям виконання університетом державної освітньої політики щодо посилення євроінтеграційних процесів в Україні.

Треба зазначити, що забезпечення повноправного представництва України у міжнародних форумах, програмах, що проводяться під егідою міжнародних організацій, дає змогу підтверджувати на міжнародній арені високий престиж української вищої освіти, набувати міжнародного досвіду для впровадження подальших реформ структурного характеру і нових інформаційних технологій в освіті.

Як було зазначено вище, незважаючи на драматичні події в Україні під час повномасштабної війни з росією, університет продовжує здійснювати освітній та науковий процес, а також міжнародну діяльність.

В цілому, міжнародна діяльність МДУ має позитивну динаміку і має всі умови бути розширеною в перспективі. Досвід міжнародної діяльності МДУ, особливо з урахуванням сучасних, вкрай складних умов, потребує регулярного висвітлення у вітчизняних та закордонних спеціалізованих виданнях, під час міжнародних конференцій та форумів в Україні і за кордоном.

УДК 316.1

Янковський С. В.

доцент кафедри культурології, доктор наук
Маріупольського державного університету

КОНВЕНЦІЙНА КОНЦЕПЦІЯ КУЛЬТУРИ

Беззаперечно, українська гуманістика зробила визначальні кроки на шляху до ствердження культурології в якості самостійної академічної дисципліни. Вітчизняні науковці-культурологи зробили суттєвий внесок у визначення ролі і місця культурології у формуванні національної університетської освіти в Україні. Проте, пропонуємо звернутись до поняття культури у не досить звичному контексті. В узвичаєних контекстах до поняття культури звертаються в освітньому, політичному, соціальному, історичному контекстах. Під контекстами маємо розуміти застосування слова культура у дискурсах, дискусіях, презентаціях з метою презентації певної точки зору, постановки питань, маніпуляцій аудиторією, грою тощо. Кожний такий спосіб застосування або *modus vivendi* слова культура є формою творення сенсу культури в комунікативному просторі політичного, культурного, медійного, наукового полів. І всі ці способи використання дозволяють нам поставити питання, а для чого сучасний соціум потребує культури? На нашу думку, застосування слова культура відображає ніщо інше, як пошук онтологічного обґрунтування спільності.

У вітчизняній гуманістиці ми маємо численні потрактування поняття культури. Вважаємо, що їх множинність пояснюється розпорошеністю концепцій культури утворених акторів комунікаційного простору в конкуренції за першість у розподілі культурного капіталу. Пропоноване конвенційне розуміння культури відкриває можливість виокремлення студіювань культури в самостійне поле в науковому знанні.

Загальна теза, достовірність якої маємо довести, є виокремлення конвенційного розуміння концепції та студіювань культури. Стверджуємо, що культура є інфраструктурною єдністю трьох універсумів, а саме – універсуму переконань, універсуму застосування, символічного універсуму. Обстоювання даної перспективи надає можливість вивільнити студіювання культури або культурології із залишкового впливу підрадянської інтелектуальної традиції та привнесених з неї дискурсів «общечеловечества». Переконані, що проповане бачення уможливорює універсалізм студіювання культури в науковому полі гуманітарного і соціального знання. Звертаємо увагу, що витoki такого бачення простежуються щонайменше до неокантіанських течій кінця дев'ятнадцятого початку двадцятого сторіччя. У даному контексті варто згадати імена В. Віндельбанда, Е. Кассіра, Г. Когена та інших філософів без яких важко уявити собі становлення наук про культуру. Представлена теза про можливість